

REGISTERBLAD

Namn och datum: P. Wennman (980223), Jeanette Erlandsson (000407), Staffan Bengtsson (000901)

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I HALLANDS LÄN

Områdesnummer och namn: NN 31 KÄRRINGEMOSSARNA OCH STORE MOSSE

Kommun: Kungsbacka

Karta: 06B SO

Läge:

Areal: 440 ha

Naturgeografisk region: 15d Ljungheds- och kustskogsområden längs svenska västkusten

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Sprickdalslandskap

Riksvärde:

Soligent kärr	
---------------	--

Värdeomdöme: Värdefulla våtmarker, till största delen orörda och med ostörd belägenhet. Myrarna är väl utvecklade och representativa exempel på de myrtyper som förekommer i västra Sverige. Området är en illustrativ gradient över hur myrvegetationen förändras med avståndet från havet. Salthalt i nederbörden är en av de faktorer som bestämmer vilka arter som etablerar sig. Den klättrande fuktheden utgör en rest av en tidigare mycket vanlig naturtyp i trakten.

Ett av länets största mer eller mindre öppna berghedsområden, idag en rest av en tidigare vitt utbredd naturtyp som bildar ett vidsträckt öppet landskap av impedimentkaraktär. Störningar från skogsbruk eller friluftsliv torde vara ringa. Botaniska och zoologiska värden, känslig landskapsbild.

Huvudkriterier:

A Område som särskilt väl visar landskapets utveckling.

B Väsentligen opåverkat område.

Förutsättningar för bevarande: Om objektets specifika värden ska kunna bevaras måste igenväxningen hävas. Rójning och bete torde dock inte vara realistiskt idag över så stora och magra bergområden. Däremot bör övervägas att med jämna intervall bränna av området. Kan inte området hållas öppet bör det lämnas för fri utveckling. Dikning och övrig exploatering eller påverkan av våtmarkernas hydrologi och vegetation får inte tillåtas. Gödsling och kalkning kan påverka naturvärden negativt.

Säkerställande:**Områdets huvuddrag:**

Området består av tre myrkomplex på rad, omgivna av kalt berg samt friska och fuktiga hedar, som tillsammans med ett bergområde i väster bildar ett vidsträckt öppet landskap, ett av länets största mer eller mindre öppna berghedsområden. Mossarna utfyller sänkor i terrängen i ett sprickdalslandskap och omges av urbergshöjder och av Göteborgsmoränen i nordost.

I myrkomplexen ingår sluttande mosse, platåmossar, fukthed och topogena och soligena kärr. Övergången mellan de olika myrtyperna är flytande. Mossarna är i varierande grad påverkade av salthaltigt nedfall från havet. Detta avspeglas tydligt i mossarnas vegetation med "kärrväxter" växande på mosseplanen. Annars är vegetationen typisk för västliga och näringsfattiga förhållanden. Blåtåtel, klockljung och pors är vanliga dominanter. I övrigt hittas bl a myrlilja, de tre sileshårsarterna och ängsull.

Store mosse består av två stora, platåformigt välvda mossar. Mossarna är öppna och har många stora vegetationslösa höljor. Klockljung är det dominerande riset på mossens torrare delar, medan porsen ökar där det blir blötare. De två mossarna skiljs åt av ett kärrdråg, vilket avvattnar myren åt söder. Berghällar går i dagen på flera ställen i myren.

Käringmosse norr om Store mosse domineras av mossevegetation. Öppen rismosse med hög frekvens av lösbottenhöljor finns både i öst och väst. Däremellan och i den norra kanten breder ett fastmattekärr ut sig, dominerat av myrlilja och ängsull. Gränsen mellan mosse- och kärrvegetation är flytande. I västra delen förekommer myrlilja i vad som tolkats som "mosse". Alla tre sileshårsarterna finns i stor mängd.

Käringemosse sydost om Torpasjön är den västra av de tre myrarna. Längst i väst finns en mosaik av blåtåteldominerad kärr- och hedvegetation. Den helt öppna, plana ytan domineras av myrlilja och ängsull på en fastmatta av vitmossor. Stora, vattenfyllda höljor finns i sydost där kärret har gungflykaraktär. Kring Käringemosse växer vass, i vad som måste betraktas som ett laggkärr. Kanske det kustnära läget och det öppna hedlandskapet ned mot havet är skälet till att myren inte har utpräglad mossvegetation.

Bergområdet i väster, mellan Ölmevallasjön, Torpasjön och E6, är uppbyggt av parallella bergryggar, orienterade i nord- sydlig riktning, med trånga sprickdalar emellan. Berggrunden är grå gnejs, i väster med fältspatsögon. Området har inte skogplanterats, är fortfarande öppet-halvöppet, och utgör därmed en rest av ett tidigare vida utbrett berghedlandskap. De västra delarna berördes av en stor brand 1975 med centrum längre västerut, vilket hejdat igenväxningen. En spontan igenväxning pågår emellertid och området kommer om det lämnas orört så småningom att övergå i hållmarkstallskog. En effekt av branden är att området i väster är bevuxet med nästan bara björk, medan österut igenväxningen präglas av tall.

De torra-friska hållmarkerna utgörs av kalt berg med moss- och lavvegetation samt av hed med ljung och inslag av brunven, bergglim, lingon, blåbär, örnbräken m m. I sluttningar och svackor finns fukthed med bl a blåtåtel, pors, klockljung, tuvsäv, krypvide och Jungfru Marie nycklar. I sprickdalarna övergår fuktheden i fattigkärr med bl a myrlilja, ängsull och tuvdu. I hedfloran har också påträffats cypresslumner, vityxne och hed-Johannesört.

En liknande karaktär har bergshöjden öster om Store mosse, sydväst om Munkatorps gård. Två Munkatorpsskiften har här ej planterats. Det norra skiftet har spontant vuxit igen med nu medelålders blandskog av tall, björk, ek m m. Orörd karaktär. Det södra skiftet har ännu en öppen-halvöppen prägel av hed. Stora delar av denna sluttning består av våtmark. Fukthet finns över slänter och fattigkärr i svackor. Blåtåtel är vanligast, dessutom förekommer pors, tuvsäv, klockljung, odon, myrtilja, tuvduon m m. Fuktheden är ställvis terrängtäckande och växer över smärre bergkammor. På frisk-torr mark växer ljung och mycket enbuskar. Heden växer nu igen med framför allt tall.

Områdets fauna har inte inventerats. Beträffande fågellivet kan nattskär, trädlärka, orre och möjligen ljungpipare förmodas häcka.

Anmärkningar:

Område nr 22, 25 i Naturvårdsprogram för Hallands län (Kungsbacka kommun).

Ett stort parti i norr av Store mosse är utdikad och igenvuxet med björksly. Här har torv brutits. Två kraftledningor spänner över samma del av mossen. Även den norra delen av Käringmosse är påverkad av dikning.

Klass 1 objekt i våtmarksinventeringen i Hallands län; VMI ID: 06B3G01-02, 06B3H02

Ingår i myrskyddsplan för Sverige.

Referenser:

Myrskyddsplan för Sverige Naturvårdsverket 1994..

Inventering av våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande nr 1985:1. Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984.

Länsstyrelsen 1996. Naturvårdsprogram för Hallands län, del 2 Kungsbacka kommun.